

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/55/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6114200522
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Podhorová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6114200522.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Márie Podhorovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Petra Priehodu v právnej veci starostlivosti o maloletého E. I., nar. XX. XX. XXXX, t. č. umiestneného v X. T., S. X, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v I. I., dieťa matky I. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. X, I. I., t. č. bytom Z. XX, I. I., zast. URBÁNI & Partners, s.r.o., Advokátska kancelária so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, a otca B. I., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom F. X, I. I., t. č. bytom J. XX, I. I., o zrušenie ústavnej starostlivosti, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 32P/8/2014-63 zo dňa 09. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh matky, ktorá sa domáhala zrušenia ústavnej starostlivosti nad maloletým a zverenia maloletého do svojej osobnej starostlivosti spolu s určením vyživovacej povinnosti otca podľa jeho schopností, možností a majetkových pomerov, zamietol. Prvostupňový súd po vykonaní dokazovania a zistení skutkového stavu aplikujúc ustanovenie § 55 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej len „Zákon o rodine“) dospel k záveru, že po skúmaní, či od nariadenia ústavnej starostlivosti u maloletého dieťaťa zanikli dôvody pre jej ďalšie trvanie, nebola splnená táto podmienka, a to zánik dôvodov, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nad maloletým nariadená, a preto návrh ako nedôvodný zamietol. Pri rozhodovaní zohľadnil krátkodobý pobyt maloletého v reedukačnom centre, počas ktorého podľa názoru súdu reedukačný proces maloletého ani nemohol byť ukončený, pričom súd mal vykonaným dokazovaním preukázané, že s maloletým sú dlhodobé výchovné problémy, pre ktoré je od januára 2012 vedený v evidencii ÚPSVaR. Na základe nariadenej ústavnej starostlivosti je od dňa 04. 11. 2013 umiestnený v X. T. S., pričom umiestneniu maloletého do tohto zariadenia predchádzalo umiestnenie v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých, do ktorého bol umiestnený dňom 21. 12. 2012. Maloleté dieťa v súčasnom reedukačnom centre je umiestnené krátkodobo, za toto obdobie je opakovane reedukačným zariadením hodnotené negatívne. Napriek tomu, že maloletý prezentoval svoj záujem na zrušení ústavnej starostlivosti, vo svojom správaní je neprístupný, odmietavý, v skupine voči deťom je postrachom, hrdinom, tyranom. Jeho správanie je účelové, vinu zvaľuje na iných, neznáša kritiku, reaguje výbuchmi hnevu. Vzormi maloletého sú kriminálnici, čo sa prejavuje aj v jeho deštruktívnom správaní. V zariadení je dospelými vnímaný ako manipulátor. Pri plnení povinností si vyžaduje kontrolu. Maloletý mal počas celého obdobia umiestnenia v resocializačnom stredisku agresívne správanie. V priebehu konania k výchovným problémom maloletého pribudlo klamanie vychovávateľov. Prvostupňový súd vyhodnotil, že uvedeným správaním, konaním a názormi maloletý súdu nepreukázal prirodzené rešpektovanie všeobecne zaužívaných

pravidiel správania, ale ani záujem v ich súlade konať, vystupovať. Hodnotenie rodičov považoval za subjektívne.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého dieťaťa a navrhla odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok okresného súdu a zrušiť ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom, maloleté dieťa zveriť do osobnej starostlivosti matky. V odvolaní matka maloletého uviedla, že má značný záujem, aby maloletému bola zrušená ústavná starostlivosť, čoho dôkazom je aj jej výpoveď pred súdom, ktorý o jej návrhu rozhodoval. Pokiaľ bol maloletý počas prázdnin v rodinnom prostredí, správal sa voči matke ako aj voči jeho užšiemu okoliu slušne, počas tohto obdobia nespozorovala u maloletého žiadne príznaky požitia drog alebo iných psychotropných látok, s užívaním ktorých mal maloletý už skoršie problémy. V súčasnosti s maloletým nemá žiadny konflikt. Zrušenie ústavnej starostlivosti je nielen v záujme matky, ale najmä v záujme maloletého s poukazom na skutočnosť, že maloletý sa môže zaradiť do školského procesu jedine v prípade, ak mu bude ústavná starostlivosť zrušená. Pobytom maloletého v Reedukačnom centre S. došlo k výraznému zlepšeniu správania maloletého. Súhlasí s tým, aby bol maloletý prepustený z ústavnej starostlivosti, a to i napriek tomu, že v prvopočiatku s touto starostlivosťou súhlasila. V odvolaní poukázala na psychologické hodnotenie zo dňa 26. 05. 2014 psychologičkou A. P. S. v rámci správy z X. T. S., ktorá psychologička sa vyjadrila, že maloletý sa chodí priebežne pýtať na svoje správanie, neustále od svojho okolia vyžaduje spätnú väzbu na seba a svoje správanie. Má obavy zo zlého hodnotenia a následne z nezrušenia ústavnej starostlivosti. Vyhranenosť chlapcových záujmov nie je ustálená, má záujem o vzdelanie, armádu, aj o starostlivosť o hospodárske zvieratá. Na základe tohto má matka maloletého dieťaťa za to, že maloletý svojím správaním preukázal výrazné zlepšenie v kolektíve, nakoľko je v jeho záujme, aby jeho výchova pokračovala kontinuálnym spôsobom v domácom prostredí. Neustálym informovaním sa o stave jeho správania voči okoliu preukazuje maloletý výrazný záujem o riešenie jeho správania. Ďalej poukázala na časť správy, kde psychologička A. P. S. uviedla, že súčasné hodnotenie zodpovedá aktuálnemu správaniu maloletého a zároveň uviedla, že v rodinnom výchovnom procese odporúča jasné a presné stanovenie hraníc pre maloletého, pri ich nedodržaní s následnými sankciami. Vhodné by bolo pre maloletého zabezpečiť zvieratá, resp. prístup k starostlivosti o zvieratá. Taktiež je potrebné zmysluplne vyplniť voľný čas. Odvolateľka teda má za to, že psychologička na jednej strane konštatovala, že ponecháva na posúdení súdu, či zruší ústavnú starostlivosť maloletého, ale zároveň nepriamo uviedla niekoľko skutočností, ktoré nie je možné zanedbať v prípade, ak by bola maloletému zrušená ústavná starostlivosť. Vo svojej správe zároveň neuviedla, že by zrušenie ústavnej starostlivosti nad maloletým malo nepriaznivý následok v jeho ďalšej výchove, čím pripustila možnosť, že súd zruší ústavnú starostlivosť. Zrušenie ústavnej starostlivosti môže pozitívnym spôsobom posunúť maloletého v jeho nasledujúcom živote, už samotná skutočnosť, že maloletý bol umiestnený do X. T. S. spôsobila v živote maloletého stresové situácie a je presvedčená, že zrušenie ústavnej starostlivosti maloletého a jeho následné umiestnenie do domáceho prostredia bude mať dostatočný vplyv na maloletého. Má za to, že okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonal navrhované dôkazy, nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, v dôsledku čoho rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Otec maloletého dieťaťa ani kolízny opatrovník maloletého dieťaťa sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd ako súd odvolací na základe odvolania matky maloletého dieťaťa preskúmal vec v medziach daných ustanovením § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav, tento posúdil podľa správnych zákonných ustanovení Zákona o rodine a zákonne rozhodol o zamietnutí návrhu na zrušenie ústavnej

starostlivosti. Napadnutý rozsudok okresného súdu odvolací súd ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

Súd prvého stupňa sa vysporiadal s námietkami matky maloletého uplatnenými v odvolacom konaní, ktoré tvorili jej obranu už v priebehu konania pred súdom prvého stupňa, pričom matka v odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o ďalšom trvaní ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom. Pokiaľ matka v odvolaní okrem iného namietala, že okresný súd neúplne zistil skutkový stav veci, nevykonala navrhované dôkazy, nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy, v dôsledku čoho rozsudok okresného súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, odvolací súd uvádza, že okresný súd náležite zistil skutkový stav veci, pričom žiadne dôkazy v rámci konania pred prvostupňovým súdom, ale ani v rámci podaného odvolania matka nenavrhol. Rovnako nemožno vyčítať okresnému súdu, že by nesprávne vyhodnotil vykonané dôkazy a že by v dôsledku tohto rozsudok okresného súdu vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia. Pokiaľ matka maloletého dieťaťa v odvolaní osobitne poukazovala na časť správy X. T. S. zo dňa 26. 05. 2014, a to konkrétne na psychologické hodnotenie, odvolací súd uvádza, že matkou uvádzané časti tejto správy sú vytrhnuté z kontextu celej správy, pričom okresný súd vychádzal pri rozhodovaní o návrhu matky a posudzoval správu X. T. S. komplexne s poukazom aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, pričom berúc do úvahy celú správu reedukačného centra je nepochybne zrejmé, že vyhodnotenie správania sa maloletého dieťaťa tak, ako ho vykonal okresný súd v odôvodnení svojho rozsudku, je správne a náležité. Rovnako okresný súd správne ustálil, že vzhľadom na krátkodobý pobyt maloletého v reedukačnom centre reedukačný proces maloletého ani nemohol byť ukončený. S prihliadnutím na zistený skutkový stav prvostupňový súd správne konštatoval, že nebola splnená podmienka pre zrušenie ústavnej starostlivosti, a to zánik dôvodov, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nad maloletým dieťaťom nariadená, čo mal súd preukázané už hore uvedenou správou X. T. S. zo dňa 26. 05. 2014.

Odvolací súd navyše dodáva, že súdom prvého stupňa použité ustanovenie § 55 ods. 3 Zákona o rodine je ustanovením, ktoré precizuje všeobecnú úpravu rozhodovania o úprave práv a povinností k maloletým deťom, ktorá možnosť zmeny skoršieho rozhodnutia viaže na kritérium zmeny pomerov (§ 26 Zákona o rodine). To znamená, že dôvodom zrušenia ústavnej starostlivosti je buď nástup možnosti niektorej formy náhradnej osobnej starostlivosti, alebo zánik dôvodov, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená. Za zánik dôvodov, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená, treba rozumieť odstránenie nedostatkov vo výchovnej spôsobilosti tých, ktorým starostlivosť o dieťa primárne patrí, teda rodičov, alebo tiež len niektorého z nich, resp. aj odstránenie alebo prinajmenšom potlačenie príčin, pre ktoré osobná starostlivosť o dieťa pred nariadením ústavnej starostlivosti nebola na vyžadovanej úrovni bez toho, aby na tom niesli vinu rodičia, to znamená príčiny na strane dieťaťa alebo prostredia, v ktorom sa dieťa nachádza. Hoci takýto výpočet v zákone je len príkladný, niet žiadnej pochybnosti o tom, že aj iné než v zákone výslovne vymenované prípady, za ktorých možno ústavnú starostlivosť zrušiť, musia zodpovedať práve zadaným požiadavkám, teda najmä požiadavke poskytnutia dostatočných záruk, že tu nedôjde k žiadnej recidíve skoršieho problémového či doslova závadového správania sa maloletého dieťaťa. Odvolací súd má v súlade s názorom prvostupňového súdu za to, že u maloletého dieťaťa neboli poskytnuté dostatočné záruky, že nedôjde k recidíve skoršieho problémového správania sa maloletého dieťaťa, ktoré spočívalo jednak v užívaní drog alebo iných návykových látok a v neakceptovaní matky, ktorej maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti, ako aj v ostatnom závadovom správaní, pre ktoré u maloletého dieťaťa so súhlasom matky bola nariadená ústavná starostlivosť. Tieto skutočnosti okresný súd uviedol práve v časti odôvodnenia rozhodnutia, keď v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podľa názoru súdu reedukačný proces maloletého ani nemohol byť ukončený. Za situácie, že u maloletého existovali podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti, odvolací súd uvádza, že za zánik dôvodov, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená, možno považovať len podstatnú zmenu okolností, ktoré existovali v čase nariadenia ústavnej starostlivosti. Takáto podstatná zmena okolností v konaní pred prvostupňovým súdom, ale ani v konaní pred odvolacím súdom preukázaná nebola. Odvolací súd teda uvádza, že matka maloletého dieťaťa, rovnako ako otec maloletého dieťaťa, ktorý v rámci odvolacieho konania zostal nečinný, neprodukovali žiadne dôkazy, ktoré by boli spôsobilé preukázať, že dôvody nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým už pominuli, preto odvolací súd napadnutý rozsudok v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže konanie v danej veci starostlivosti o maloletých v zmysle § 81 ods. 1 O. s. p. sa mohlo začať aj bez návrhu.

Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.